

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківського національного педагогічного університету імені
Г. С. Сковороди
професор Юрій БОЙЧУК
_____ 202_ р.

ВИТЯГ
із протоколу № 7 від 20 лютого 2023 року
засідання фахового семінару кафедри освітології та інноваційної
педагогіки для проведення експертизи і визначення новизни, теоретичного і
практичного значення результатів дисертації Чжоу Чженьюя на тему «Теорія і
практика підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ПРИСУТНІ: доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри
А.В.Боярська-Хоменко; доктори педагогічних наук, професори С. Т. Золотухіна,
Л. С. Калашник, Л. А. Штефан, Л. С. Рибалко, Н. О. Ткачова, О. В. Попова, Л. Д.
Зеленська, М. Е. Пісоцька, О. М. Друганова, С. Є. Лупаренко, Т. С. Твердохліб;
доктори педагогічних наук, доценти С. О. Васильєва, Т. М. Собченко, В. В.
Фомін, О. А. Мкртічян, О.М. Кін; кандидати педагогічних наук, доценти: А. О.
Денисенко, А. М. Цапко, В. М. Білик, А. Д. Балацинова; здобувач третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти: Чж.Чжоу.

Головуючий на засіданні: доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка
кафедри Анна БОЯРСЬКА-ХОМЕНКО.

Секретар засідання: кандидат педагогічних наук, доцент Алла ЦАПКО.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, доцент Оксана МКРТІЧЯН.

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри східних мов
Любов КЛАШНИК;

доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету мистецтв Володимир
ФОРМІН.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: розгляд дисертаційної роботи на тему «Теорія і
практика підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР» здобувача третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти Чженьюй ЧЖОУ (1981 р. н.,
громадянин КНР, освіта вища: у 2014 р. здобув диплом магістра зі спеціальності
«вчитель музики» у Педагогічному університеті Ханьчжоу, доцент
педагогічного факультету Ханьчжоуської академії музики), подану на здобуття

наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 – 011 Освітні, педагогічні науки.

Тема дисертації є складовою частиною комплексних програми науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди «Підвищення ефективності педагогічного процесу в середніх загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» (№ 0115U005821 від 23.12.2015 р.) та «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти» (№ 0121U107474 від 22.01.2021 р.). Тему дослідження затверджено вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (протокол № 2 від 10 березня 2017 р.)

СЛУХАЛИ: доповідь Чженьюя ЧЖОУ.

Шановна пані завідувачка, шановні присутні!

Вашій увазі пропонується доповідь за темою дисертаційного дослідження «Теорія і практика підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР», науковий керівник - доктор педагогічних наук, доцент Мкртічян Оксана Альбертівна. Дисертація виконувалася на кафедрі освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди.

Педагогічна майстерність вчителя, зокрема і вчителя музики, не є статистичним станом, тому що вимоги до суб'єктів навчально-виховного процесу і до освітніх технологій постійно змінюються й мають дискретний характер. Тому однією з умов підтримування високого рівня його педагогічної майстерності є постійний особистісний розвиток вчителя музики як особистості, і як фахівця. Підвищення кваліфікації вчителя музики в КНР розглядається як складова неперервної освіти, основним завданням якої є удосконалення професійної діяльності, поза якою неможливий розвиток, самореалізація особистості, яка є вкрай важливою для вчителів музики.

Дозвольте мені не зупинятися на науково-логічному апараті дослідження (він є викладеним на слайді), та лише зазначити, що метою нашої роботи є презентувати певні аспекти організації процесу підвищення педагогічної кваліфікації вчителів музичного мистецтва, які сьогодні мають місце в педагогічній практиці КНР.

Слід зазначити, що сьогодні в педагогічній літературі КНР, равно як і в нормативних документах, вживаються 2 терміни, які українською прийнято перекладати як «вчитель музики». Це 音乐老师 – безпосередньо «вчитель музики» та 音乐艺术老师 – вчитель музичного мистецтва. Ці терміни також відображено в програмах підготовки майбутніх фахівців в галузі музики, в дипломах, інших кваліфікаційних документах. Під першим терміном розуміється вчитель музики, який має право працювати в профільних музичних школах, вести заняття з певного музичного інструменту чи вокалу (диригування, сольфеджіо, музичної літератури, хорового співу) в музичних школах або профільних класах. Зазвичай такі

вчителі є випускниками музичних коледжів, або інститутів культури при педагогічних університетах. Що стосується другого терміну, то під ним розуміють вчителя, який веде комплекс предметів, які пов'язані з музикою, в школі або дитячому садку, групах подовженого дня. Він має право викладати такі предмети, як хоровий спів, основи музичного мистецтва, основи музичної літератури, вважається вчителем-предметником загальноосвітньої школи. Слід зазначити, що таке чітке розподілення було офіційно зафіксовано в нормативній та довідковій літературі КНР лише у 2009 р. До цього часу обидва терміни вживалися як паралельні та не мали чіткого ореолу застосування.

Сьогодні у системі підвищення педагогічної кваліфікації вчителів і вчителів музичного мистецтва зокрема в КНР існують можливості як в галузі формальної освіти (центри підвищення кваліфікації при 35 педагогічних вишах країни), так і в галузі самоосвіти, дистанційної освіти, а також неформального сектору. Реальною альтернативою традиційному навчанню, особливо в умовах пандемії та карантинних заходів, які дотепер продовжуються в країні, стає дистанційне, при якому в навчально-виховному процесі використовуються кращі інноваційні засоби й форми навчання, засновані на новітніх технологіях. До середини 90-х рр. в КНР сформувалася найбільша в світі за масштабами в рамках національної території система дистанційної освіти, головною ланкою якої є радіо, телевізійні передачі, онлайн платформи для комп'ютерного застосування та застосунків мобільних телефонів. За результатами самоосвіти та дистанційної освіти вчитель може скласти іспит на отримання додаткової кваліфікації, додаткової компетентності, але проходження очних курсів в закладах формальної освіти підвищення кваліфікації раз на 5 років залишається обов'язковим (на сьогодні через пандемію вони є заміненіми на онлайн курси з видриком від виробництва та складанням підсумкового тестового контролю).

Основним документом, який регулює підвищення кваліфікації китайських учителів, є «Державна програма підвищення кваліфікації вчителів середньої й молодшої школи та вихователів дитячих садків». Зміст програми включає ідейно-політичне виховання, підвищення морального рівня, оновлення й розширення професійних знань, теорію і практику сучасного навчання, наукові дослідження в галузі освіти, удосконалення навичок навчання, техніку сучасного навчання, знання в області сучасних тенденцій науки і техніки, культури та соціології. Слід зазначити, що при проходженні курсів підвищення кваліфікації вчителями музичного мистецтва акцент робиться на ідеолого-педагогічному, а не музичному компоненті.

Система підвищення кваліфікації Китаю постійно вдосконалюється, з'являються новітні методи й форми організації безперервної освіти педагога при повному збереженні форм, традиційних для означеної педагогічної системи. В Китаї широко використовуються сучасні мультимедійні засоби, які допомагають спростити процес проходження стажування всім категоріям вчителів різних спеціалізацій. Уряд Китаю сприяє постійному вдосконаленню системи безперервної освіти, що сприяє підвищенню рівня мобільності й конкурентоспроможності китайських учителів, залучаючи до системи підвищення їх кваліфікації іно-

земних фахівців, інтернет ресурс тощо. В КНР також великою популярністю користуються курси підвищення кваліфікації для вчителів музики на базі закладів середньої освіти. До найбільш розповсюджених форм роботи на базі закладів середньої освіти є робота дослідницьких груп; модель стажування на робочому місці; робота творчих груп; розробка тематичних проєктів до визначних дат та подій; проведення конкурсів мультимедійних презентацій; рефлексивний аналіз педагогічної діяльності; коучинг. Короткотермінові курси підвищення кваліфікації вчителів музики (конференції та круглі столи) також користуються широким попитом серед вчителів музики. Також однією з домінуючих форм підвищення кваліфікації вчителів рівня музичного інституту та вище є проходження стажувань або здобуття ступеня доктора філософії в профільному іноземному виші (перевага надається таким країнам, як Україна для тих, хто займається суто педагогічною діяльністю, та Японія, Італія та Велика Британія для тих вчителів, які поєднують педагогічну та концертну діяльність або готують музикантів, які мають займатися індивідуальною концертною діяльністю).

Доповідь закінчено, дякую за увагу.

Доповідачеві поставили такі питання:

Штефан Л. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки: «Сьогодні багато громадян КНР здобувають освіту в Україні саме за спеціальністю «музика». Як Ви можете пояснити цю тенденцію?»

Чжоу Чж. «Дякую за питання. Китай заохочує провідні іноземні педагогічні кадри до роботи з вчителями як в самій КНР, та і використовуючи можливості коротко та довгострокових курсів та стажувань з відповідного профілю вчителя музичного мистецтва, відсилає своїх молодих фахівців до іноземних вишів задля здобуття наукового ступеня «магістр» та «доктор філософії. Причиною такої практики можна вважати відкритість китайської національної педагогічної системи та її намагання збагатитися найкращими світовими практиками, але і ознайомити світову спільноту з провідними китайськими здобутками».

Денисенко А. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки: «Чи не могли б Ви більш детально зупинитися на характеристиці програм обов'язкового підвищення кваліфікації. Схарактеризуйте її, будь ласка»

Чжоу Чж. «Дякую за запитання. Згідно з нормативними документами, кожен вчитель музичного мистецтва зокрема має проходити курси підвищення кваліфікації раз на 5 років. Програма курсів складається з 90 годин, проходження є обов'язковим та очним, для чого вчителеві виділяється оплачувана відпустка за основним місцем роботи. Навчання проводиться в акредитованому районному консультативному пункті (зазвичай при педагогічному виші або інституті, зрідка – при адміністраціях населених пунктів, куди приїждять відповідні фахівці від педагогічних вишів), найближчому до місця, де працює педагог за принципом комбінації консультацій та стаціонарного навчання щодо необхідних у роботі знань. Проходження курсів підвищення кваліфікації є платним (зазвичай,

навчальний заклад, де працює вчитель, сплачує витрати самостійно або компенсує їх вчителю після представлення останнім сертифікату про проходження курсів підвищення кваліфікації). Для вчителів музичного мистецтва органи перепідготовки та підвищення педагогічної кваліфікації – це, головним чином, звичайні педагогічні училища й інститути різних ступенів, інститути удосконалення вчителів та інші органи перепідготовки, а також центри при педагогічних вишах країни».

Лупаренко С. Є., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки: «Які форми організації навчальної та практичної діяльності використовуються в системі підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР сьогодні?»

Чжоу Чж.: «Дякую за запитання. До найбільш поширених форм підвищення кваліфікації китайських учителів музики належать: колективні (лекторії, теоретичні семінари, семінари-практикуми, тренінги, предметні тижні, виставки, конкурси мультимедійних презентацій, науково-практичні конференції); групові (об'єднання вчителів за профілями в онлайн просторі для обміну здобутками, творчі групи, ділові ігри, взаємовідвідування уроків і рефлексія, перегляд та обговорення відеозаписів «показових» уроків, семінари); індивідуальні (наставництво, консультації та співбесіди, робота над індивідуальною творчою темою, створенням мультимедійних презентацій, рефлексивний аналіз власних уроків, самоосвіта). Але, як вже зазначалося, що при проходженні курсів підвищення кваліфікації вчителями музики акцент робиться на ідеолого-педагогічному, а не музичному компоненті».

Собченко Т. М., доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки: «Останнім часом багато програм підвищення кваліфікації вчителів різних спеціальностей, музики включно, намагаються включати різні аспекти підготовки вчителів: робота з літніми людьми, робота з дорослими, надання освітніх послуг дітям з особливими потребами тощо. Чи є такі тенденції в Китаї?»

Чжоу Чж.: «Дякую за запитання. Нажаль, сьогодні в Китаї означені Вами аспекти ще не знайшли свого відображення в програмах підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР. Більша увага в таких програмах приділяється методиці викладання, ідеологічному компоненту, загальнокультурному компоненту музики тощо. Означені Вами аспекти вчителі можуть вивчати самостійно на основі інтернет ресурсів або під час закордонних стажувань. Спрямована підготовка до роботи з особливими групами населення відбувається в системі “підготовки вчителів на першому робочому місці” (аналог української педагогічної інтернатури) та знаходиться поза системою підвищення кваліфікації вчителів».

Кін О.М., доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки: «Які професійні компетентності мають розвинутися або, наприклад, набути нової контенту у вчителів музики в процесі та після проходження типового короткострокового курсу підвищення кваліфікації в КНР?»

Чжоу Чж.: «Дякую за запитання. У процесі навчання та проходження

курсу підвищення кваліфікації, наприклад, у нашому закладі освіти (педагогічний факультет Академії мистецтв провінції Чжецзян) у педагогів мають оновитися як загальні, так і професійні компетентності. Так, серед загальних компетенцій можна назвати здатність поважати та цінувати національну так і регіональну культуру (особливо культуру малих національностей та країн, які мають спільний кордон з КНР), поважати мультикультурність, виражати національну культурну ідентичність та творчо самовиражатися. До професійних компетентностей, які мають оновитися та поглибитися у вчителів, можна віднести здатність дотримання вимог регулюючих документів, уміння створювати безпечні та психологічно комфортні умови під час організації освітнього процесу, здатність відстежувати прогрес кожного учня та підтримувати його розвиток, здатність аналізувати та впроваджувати в освітній процес корисну інформацію, яка є в спеціальній літературі або на спеціальних сайтах?»

Ткачова Н. О., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри кафедри освітології та інноваційної педагогіки: «Чи не могли б Ви стисло схарактеризувати типову освітню програму підвищення кваліфікації вчителів музики, яку пропонують виші КНР сьогодні?»

Чжоу Чж: «Дякую за запитання. Типова освітня програма з напрямку музикознавства для підвищення кваліфікації в Китайських вишах зазвичай містить чотири обов'язкові блоки дисциплін (обов'язкові загальноосвітні навчальні дисципліни; обов'язкові дисципліни за фахом; вибіркові навчальні дисципліни; навчальні дисципліни з урахуванням регіональної специфіки). Навчальні дисципліни з урахуванням регіональної специфіки представлено у факультативних дисциплінах та дисциплінах за вибором. Аналіз навчального плану дозволив зробити висновок, що додаткова підготовка вчителів музичних спеціальностей містить такі модулі, як ідеологія музичної освіти (знайомство з китайською народною та сучасною музикою, творами класичної музики); спеціальна музична освіта (мистецтво співу, танцю, гра на фортепіано та інших музичних інструментах); професійно-педагогічна підготовка (використання інформаційно-комунікаційних технологій, планування та організація позакласних заходів, проведення ідеологічної роботи з дітьми)».

Виступ рецензента – доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри східних мов Любові КАЛАШНИК:

Актуальність дослідження. В умовах інтенсифікації темпів інформатизації та підвищення вимог до рівня підготовки вчителів будь-якої спеціальності, у тому числі й вчителів мистецтва, дедалі більше уваги приділяється вдосконаленню підходів до їх підготовки та перепідготовки. Особливого значення набувають питання, що пов'язані з підвищенням кваліфікації вчителів.

Автором справедливо звернуто увагу на недостатність розробки обраної проблеми, чітко вказані на ті її аспекти, що знайшли своє відображення в сучасних дослідженнях і визначено власну нішу у науковому просторі. Особливу актуальність даної роботи для українського наукового простору становить той

фак, що Україна є одним з основних місць підготовки та підвищення кваліфікації китайських вчителів та викладачів містецьких дисциплін (зокрема, музики), яка відбувається через здобуття ними наукового ступеня доктора філософії та магістра в українських закладах вищої освіти, але витчизняна педагогічна теорія та практика мають вкрай фрагментарні відомості щодо організації цього процесу в самій КНР, його мети, завдань, соціальних очікувань тощо. Робота чітка, структурована, логічна.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій. Аналіз достатньої кількості джерел дозволив окреслити теоретичне підґрунтя дослідження, визначити логіку його побудови, що знайшло відображення в структурі дисертації та змісті її трьох розділів. Науковий апарат роботи чітко окреслений. Це сприяло постановці мети і завдань роботи, переконливо показана наукова новизна і практичне значення дисертації. Апробація результатів дослідження міститься в багатьох авторських працях: висвітлено у 11 працях (з них 4 одноосібні): 2 статті у наукових фахових виданнях України, 2 статті у виданнях, що включено до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science, 2 статті в наукових фахових виданнях КНР, 5 тез доповідей у збірках матеріалів конференцій. Достовірність результатів роботи забезпечується методологічною обґрунтованістю вихідних позицій; використанням методів, що відповідають меті та завданням дослідження; аналізом науково-педагогічних джерел та нормативно-правової документації з підготовки вчителів музики в КНР.

Найбільш суттєвими результатами дослідження є систематизація теоретичних ідей й узагальнення практичного досвіду щодо організації підвищення кваліфікації вчителів музики КНР, а також виділення аспектів, які можна творчо використовувати в освітньому просторі України. Так, у дослідженні вперше висвітлено сучасну систему підготовки вчителів музики в Китаї та основні стандарти підвищення кваліфікації вчителів КНР. Слід підкреслити, що на особливу увагу заслуговує розуміння дисертантом специфіки підвищення кваліфікації учителів музики, а саме потреба в поєднанні загальнокультурного, психологічного, викладацького та методичного компонентів.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Загальний огляд дослідження надає можливість стверджувати, що під час його реалізації дисертантом було розв'язано всі поставлені завдання і одержано нові результати. У цілому позитивно оцінюємо дослідження Чж.Чжоу, враховуючи актуальність, новизну і значущість результатів дослідження для педагогічної науки в цілому. Дослідження відповідає пп. 9., 10, 11, 12, 13, 14 Постанови Кабінету Міністрів України «Порядок присудження наукових ступенів», а отже, може бути рекомендовано до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Виступ рецензента – доктора педагогічних наук, доцента, декана факультету мистецтв Володимира ФОМІНА:

Музичне мистецтво дозволяє звернутися до людини, доторкнутися до

почуттів та емоцій кожної особистості, зрозуміти естетичні смаки кожної людини, що підтверджується великою кількістю музичних фестивалів та конкурсів, які проводяться майже у всіх країнах світу. Отже, музичне мистецтво має вплив не тільки на розвиток суспільства та культури, але й на розвиток людства взагалі, сприяє формуванню творчих бажань та підвищення загальнолюдських цінностей. Музичні твори, що були створені вітчизняними і зарубіжними музикантами, ставлять перед вчителями музики складні творчі завдання, які неможливо вирішувати без володіння ефективною та сучасною базою методичних прийомів та засобів. Саме тому дедалі більше уваги приділяється питанням підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва, адже саме цей вид освіти впродовж життя дозволяє ознайомлюватися із інноваційними та ефективними методиками викладання та розуміти зміни, які відбуваються в системі освіти.

Проведене дисертаційне дослідження дозволило автору виокремити актуальні суперечності, зокрема між: сучасними викликами, що існують у системі підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва в Україні, та дещо застарілими підходами до її організації; потребою в науково обґрунтованих висновках щодо сутності соціально-культурних та педагогічних особливостей підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва в Україні та відсутністю цілісного аналізу зазначеної проблеми.

У роботі представлено аналіз достатньої кількості нормативної документації, фахових та періодичних видань з тематики, психолого-педагогічної літератури, що дозволив окреслити теоретичну основу дослідження, визначити логіку його побудови, що знайшло відображення в структурі дисертації та змісті її трьох розділів. Науковий апарат дисертації окреслено чітко. Предмет вдало визначив домінуючий аспект дослідження. Це посприяло доцільній постановці мети і завдань дисертаційної роботи, переконливо показана наукова новизна і практичне значення результатів дослідження. Визначені компоненти наукового апарату засвідчують, що автор глибоко усвідомлює суть проблеми та можливі шляхи її теоретичного і практичного вирішення.

Слід відзначити, що отримані результати дослідження мають безсумнівну наукову новизну, оскільки збагачують науковий простір України новими теоретичними та практичними даними, які можуть слугувати підґрунтям подальших досліджень. Результати дослідження Чжоу Чженьюя мають також високе практичне значення, оскільки також можуть збагатити вітчизняну практику перепідготовки та підвищення кваліфікації вчителів музики новими технологіями, підходами, контентним змістом тощо..

Загальний огляд дослідження надає можливість стверджувати, що під час його реалізації дисертантом було розв'язано всі поставлені завдання і мета написання роботи є повністю досягнута. Ураховуючи актуальність обраної теми, новизну і значущість отриманих результатів дослідження для педагогічної науки, загалом проведене Чж.Чжоу дослідження заслуговує позитивної оцінки. Рекомендую дисертацію «Теорія і практика підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР» до захисту за спеціальністю за спеціальністю 011 Освітні,

Виступ наукового керівника – Оксани МКРТІЧЯН, доктора педагогічних наук, доцента, завідувачки кафедри початкової і професійної освіти:

Шановні члени кафедри! Дозвольте не зупинятися на характеристиці дисертаційної роботи, оскільки це ретельно було зроблено нашими шановними рецензентами. Я хочу схарактеризувати Чжоу Чженьюя як аспіранта та як особистість. Він є викладачем-практиком, який також має авторських курсів щодо підвищення кваліфікації вчителів (зокрема “Підготовка вчителів дирегування до роботи з учнями з вадами слуху” та “Особливості роботи учителів музики в сільських регіонах”). Його курси мають державну затребуваність та третій рік поспіль є винагороджені грантами керівництва провінції Чжецзян для подальших досліджень та творчого доробку.

У процесі написання дисертації Чж.Чжоу своєчасно виконував всі завдання згідно індивідуального плану роботи здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Він опрацював велику кількість наукових і методичних праць, продемонстрував вміння аналізу й систематизації зібраної інформації, формулювання адекватних висновків дослідження. Чжоу Чженьюй рекомендував себе як зрілий, виважений науковець, якому притаманні такі риси, як академічна доброчесність, сумлінність, активність та якість у науковому пошуку та реалізації завдань дослідження, нестандартність підходів до наукових розвідок, вміння співставляти дані та піддавати їх критичному аналізу, наявність індивідуального стилю наукової та креативної діяльності. Дисертаційне дослідження автором якого є Чжоу Чженьюй, відрізняється контентним наповненням, логікою викладення та подачі матеріалу, легкістю сприйняття. Я буду просити колег підтримати цю роботу.

В обговоренні дисертації взяли участь всі члени кафедри, які відзначили актуальність теми, наукову новизну та практичну значущість результатів проведеного дослідження та загалом високо оцінили представлену дисертацію.

ГОЛОСУВАЛИ: одноголосно.

УХВАЛИЛИ:

ВИСНОВОК

1. Актуальність теми дослідження зумовлена теоретико-практичною значущістю проблеми підвищення кваліфікації вчителів музики в Україні через збагаченню теорії та практики щодо підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва в інших країнах (зокрема, КНР), необхідністю розв’язання суперечностей: сучасними викликами, що існують у системі підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва в Україні, та дещо застарілими підходами до її організації; потребою в науково обґрунтованих висновках щодо сутності соціально-культурних та педагогічних особливостей підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва в Україні та відсутністю цілісного

аналізу зазначеної проблеми; необхідністю розбудови системи підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва та недостатньою кількістю наукових знань щодо педагогічних ідей, які лежать в основі цього процесу; необхідністю організовувати підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва з урахуванням сучасних тенденцій розвитку національних систем вищої освіти та необхідністю конкретизації цих тенденцій.

Дисертаційне дослідження виконано як складову частину комплексних програми науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди «Підвищення ефективності педагогічного процесу в середніх загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» (№ 0115U005821 від 23.12.2015 р.) та «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти» (№ 0121U107474 від 22.01.2021 р.). Тему дослідження затверджено вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (протокол № 2 від 10 березня 2017 р.).

2. Конкретний особистий внесок дисертанта в одержанні наукових результатів, що виносяться на захист, полягає у: висвітленні сутності підвищення кваліфікації вчителів на прикладі різних країн світу; характеристиці сучасної системи підготовки вчителів музики в Китаї та основних стандартів підвищення кваліфікації вчителів КНР; аналізі форм та моделей підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР та підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва в Україні для визначення напрямів творчого використання досвіду з цього питання в українському освітньому просторі.

3. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: *уперше*: досліджено теоретичні засади підвищення кваліфікації вчителів музики в Китаї; висвітлено сучасну систему підготовки вчителів музики в Китаї та основні стандарти підвищення кваліфікації вчителів КНР; охарактеризовано систему підвищення кваліфікації вчителів музики в Китаї, розкрито основні форми підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва на базі середніх шкіл та закладів вищої освіти КНР; надано методичні рекомендації щодо творчого використання досвіду КНР з питань організації підвищення кваліфікації вчителів музичного мистецтва України. У науковий обіг *введено* нові факти, теоретичні ідеї та підходи до організації підвищення кваліфікації вчителів, обґрунтовані науковцями Китаю.

4. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що систематизовані теоретичні ідеї й узагальнений практичний досвід щодо організації підвищення кваліфікації вчителів музики КНР можна творчо використовувати в освітньому просторі України. Результати дисертаційної роботи можуть бути використані в процесі розроблення програм педагогічних дисциплін («Педагогіка», «Педагогіка вищої школи», «Порівняльна педагогіка», «Історія педагогіки»), написання підручників, навчальних та навчально-методичних посібників.

5. Особистий внесок здобувача у наукових працях: «Музична освіта молодших школярів у Китаї: історичний аспект» – здійснено аналіз до музичної

підготовки вчителів молодшої школи в КНР в історичній ретроспективі; «Підвищення педагогічної кваліфікації вчителів музичного мистецтва в КНР» – презентовано сучасну ситсу надання послуг з підвищення кваліфікації вчителів музики в закладах вищої освіти КНР; «The effect of listening to music on the psychological responses of children with special needs» – висвітлено аспекти підготовки вчителів музики до роботи з учнями із спеціальними потребами; «Paradigm Construction in Targeted Support for Rural Music Education» – представлено практичні підходи до підвищення кваліфікації вчителів, які мають в подальшому працювати в сільській місцевості (акцент зроблено на моделі включення регіональної музичної спадщини до програми з музичного виховання та освіти дітей в сільських регіонах); «Non-state pedagogical universities as teacher training institutions in the People's Republic of China» – наведено прикладів програм з підвищення кваліфікації вчителів музики, які сьогодні пропонуються недержавними педагогічними закладами вищої освіти країни; «Дослідження моделі навчання «підтримка та набуття ступеня» для працюючих вчителів» (китайською мовою) – отримання наукового ступеня за суміжними спеціальностями (педагогіка, психологія, культурологія) представлено як варіант програми з підвищення кваліфікації для вчителів музики; «Моделі підвищення кваліфікації вчителів музики в сучасній КНР» – висвітлено алгоритми, за якими на практиці відбувається підвищення кваліфікації вчителів музики в сучасній КНР. Ідеї співавторів при написанні дисертаційного дослідження не використовувалися

6. Апробація результатів дослідження здійснювалася в публікаціях матеріалів дисертації, а також у виступах на науково-практичних конференціях, а саме: IV Міжнародна науково-практична конференція “Сучасна педагогіка: теорія, методика, практика”. (2017, м. Ужгород, Україна), Звітня конференція з Науково-дослідницький проект провінції Чжецзян з розвитку університетів (2021, м. Ханьчжоу, КНР), «Сходознавство. Актуальність та перспективи» (2022, Харків, Україна), V International Scientific and Practical Conference «Trends of modern science and practice» (2022, Анкара, Туреччина), 14th International scientific and practical conference “Modern stages of scientific research development” (2022, Прага, Чехія). Основні положення та результати виконаного дослідження обговорювали й отримали позитивну оцінку на засіданнях кафедри освітології та інноваційної педагогіки (до 2020 - кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, до 08.02.2021 – кафедра педагогіки) Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (2017–2021 рр.).

7. Список опублікованих праць за темою дисертації:

Статті в наукових фахових виданнях України, зокрема які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Ван Ю., Чжоу Чж. Музична освіта молодших школярів у Китаї: історичний аспект. *Педагогічний альманах*. 2017. 35. 259-263. http://dSPACE.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8991/1/3_Educational%20values.pdf
2. Мкртічан О.А., Чжоу Чж. Підвищення педагогічної кваліфікації вчителів музичного мистецтва в КНР. *Вісник Національного університету "Чернігівський*

колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. 2019. 1. 117-121.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2019_1_25

3. Zhou Zh., Chang Zh. The effect of listening to music on the psychological responses of children with special needs. *AHCI:Música Hodie*. 2022.V.22. <https://doi.org/10.5216/mh.v22.69927>
4. Wang R., Zhou Zh. Paradigm Construction in Targeted Support for Rural Music Education. *International Journal of Social Science and Education Research*. 2022.7. 134-139. DOI: 10.6918/IJOSSE.202211_5(11).0024
5. Zhou, Z. Innovative learning environments for choral conducting education. *Educ Inf Technol* (2022). <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11503-9>
6. Mkrtichian O., Shyshenko V., Nebytova V., Parfenova O., Zhou Zh. Non-state pedagogical universities as teacher training institutions in the People's Republic of China. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2023. 13/01-XXXII.26-28. http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130132/papers/A_04.pdf

Статті в інших виданнях, матеріали конференцій:

1. Чжоу Чж. Роль композиторів у становленні хорової культури Китаю. Сучасна педагогіка: теорія, методика, практика. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 23-24 червня 2017 року). Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 29-32.
2. 周振宇, 盛群力. 促进参与的"扶放有度"教学模式探索. 浙江省教育科学规划(高校)研究课题. 2021.11.04.
<https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/suxjy202105002> (Чжоу Чж., Шен Ч. Дослідження моделі навчання «підтримка та набуття ступеня» для працюючих вчителів. Звітня конференція з Науково-дослідницький проект провінції Чжецзян з розвитку університетів. 2021. 11. 04. <https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/suxjy202105002>
3. Чжоу Чж. Підвищення кваліфікації вчителів музики та вчителів музичного мистецтва в КНР. The V International Scientific and Practical Conference «Trends of modern science and practice», February 8 – 11, 2022, Ankara, Turkey. 2022. 405-407
4. Чжоу Чж. Становлення сучасної системи підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР. The 14th International scientific and practical conference "Modern stages of scientific research development" (December 27 - 30, 2022) Prague, Czech Republic. International Science Group. 2022. 341-344.
5. Чжоу Чженью, Мкртічян Оксана. Моделі підвищення кваліфікації вчителів музики в сучасній КНР. Сходознавство. Актуальність та перспективи. Матеріали III Міжнародної науково- методичної конференції, 6 травня 2022 р. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 93-95.

8. Повнота викладу матеріалів дисертації у друкованих працях. Матеріали дисертації в повній мірі представлені в 11 працях (з них 4 одноосібні): 2 статті у наукових фахових виданнях України, 2 статті у виданнях, що включено до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science, 2 статті в наукових фахових виданнях КНР, 5 тез доповідей у збірках матеріалів конференцій.

9. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана чіткою мовою, структура наукової роботи відповідає логіки проведеного науковицею дослідження. Зміст дисертації викладено українською мовою послідовно та доступно для сприйняття, адекватно використано наукові терміни.

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Зміст дисертації відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, за якою вона подається до захисту.

11. Рекомендація дисертації до захисту. Дисертаційна робота Чжоу Чж. є цілісним науковим дослідженням, що відповідає встановленим вимогам чинного законодавства України.

Ураховуючи високий науковий рівень проведеного дослідження, актуальність обраної теми, новизну, практичну цінність отриманих результатів, відповідність змісту роботи вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022 р. № 341), дисертація Власової Валерії Павлівни на тему «Теорія і практика підвищення кваліфікації вчителів музики в КНР», рекомендується до захисту в одноразовій спеціалізованій ученій раді за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Головуючий на засіданні:

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри освітології та
інноваційної педагогіки

Анна БОЯРСЬКА-ХОМЕНКО

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри східних мов

Любов КАЛАШНИК

Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент,
декан факультету мистецтв

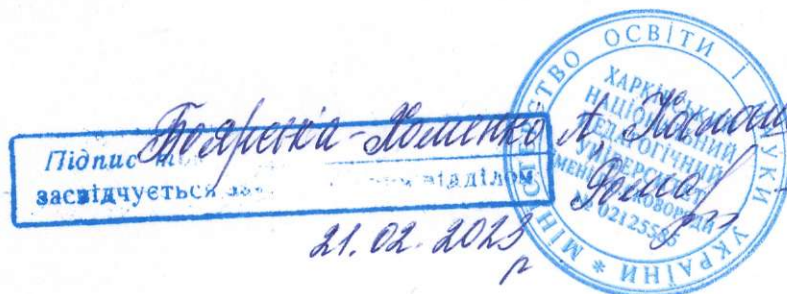
Володимир ФОМІН

Секретар:

кандидат педагогічних наук, до-
цент, доцент кафедри освітології
та інноваційної педагогіки

Алла ЦАПКО

Власова Валерія Павлівна, Фомін В., Цапко А.

21.02.2023